

జక్కన్న మనం పెట్టుకున్న పెట్ నేమ్ మోడ్రన్ మాస్టర్ ప్రపంచం పెట్టిన బ్రాండ్ నేమ్ మరి, మనకు తెలిసిన రాజమౌళి మోడ్రన్ మాస్టర్ గా ఎలా ఎదిగాడు? చెప్పాలంటే ఓ పుస్తకం అవుతుంది. తీస్టి ఓ డాక్యుమెంటరీ అవుతుంది. అందుకే.. నెట్ ఫ్లిక్స్ ఆయనపై ఓ డాక్యుమెంటరీ చిత్రీకరించింది. ఓటీటీలో ఇప్పుడంతా మన ఎస్ఎస్ రాజమౌళి గురించే!!

S.S. Rajamouli

జిందగీ

నమస్తే తెలంగాణ

హైదరాబాద్ | ఆదివారం 4 ఆగస్టు 2024 www.ntnews.com

మోడ్రన్ మోస్టర్ పాఠాలు!

For Movies And Also For Life!

ఫ్యాషిన్.. పక్కాగా!
ఇద్దరు హీరోల ఇంట్రడక్షన్, మంటల్ చిక్కుకున్న కుర్రాడిని కాపాడాలి. హీరోలు ఇద్దరూ సైగలు చేసుకుంటారు.. చేయాలి చేయాలి కలుపుతారు.. బుద్ధుడు సేపీ!!.. హే.. ఇది ఆర్ఆర్ ఆర్ కదా! అవును.. రాజమౌళి పక్కా ఫ్యాషిన్ లో ఇదో చక్కటి సీన్. సినిమా టైటిల్ లో కలిసిన రెండు చేతులకు ఓ అర్థాన్ని చెప్పే నాంది ప్రస్తావన. ఈ సన్నివేశంలో.. తొలుత థీమ్ పాత్ర బుద్ధుడిని ముందుగా అందుకుంటుంది. రామ్ పాత్ర ఇంకా బట్టుకుంటుంది. చివరలో.. ఆ పాత్రాడిని రామ్ అందుకుంటాడు, రామ్ చేతిలో ఉన్న ఇంకాను థీమ్ చేతి కిందకుంటాడు. సినిమా అంతా ఈ ఒక్క సీన్ లో చెప్పే శాడు జక్కన్న. క్లెమాన్స్ లో ట్రిటివ్ అధికారి అడవిని సంగం తీసుకొచ్చిన చిన్నాడిని రామ్ కాపాడి థీమ్ చేతుల్లో పెడతాడు. స్వతంత్ర పోరాటానికి మర తుపాకులు సాధిస్తానన్న రామ్ మాటలు థీమ్ నెరవేరుస్తాడు. దటీజ్ రాజమౌళి! కథలో ఇద్దరి లక్ష్యం ఒక్కటే.. కలిసి సాధిస్తానని తెలిపిన సీన్ ఇది. అందులో కనిపించే టైన్.. అది క్రాష్ అవ్వడం.. మంటలు చెలరేగడం.. అదంతా రాజమౌళి పక్కా ప్రణాళి కథ రూపొందించిన.. అబ్బురపరిచే సెటింగ్. అంటే.. దేని క్లెమాన్స్ పక్కా ఫ్యాషిన్ అవ్వడం. అంటే.. ఆ పాత్రాడిని రామ్ అందుకోవాలి. పాత్రాడిని రామ్ అందుకోవాలి. పాత్రాడిని రామ్ అందుకోవాలి. పాత్రాడిని రామ్ అందుకోవాలి.

ఎంపికలో.. క్లెమాన్స్
దేన్నయినా ఎన్నుకునే టైమ్ లోనే చాలా సులభం అవుతుంది. అందుకే రాజమౌళి కథలు, కథానాయకుల ఎంపికను మనం పరిశీలింపాలి. 'స్పాడెంట్' నెంబర్ 1 లో జానియర్ ఎన్టీఆర్ దగ్గరుంచి 'ఈగ'లో నాని.. 'మర్యాదరామన్న'లో సునీల్.. ఇలా అయిన కథలు వాయిస్ చూస్తే.. ఎంపిక దశలోనే సగం సక్సెస్ ను సాంకం చేసుకోవచ్చేమో అనిపిస్తుంది. సో.. దీన్నే మీరు లైట్ కు అన్వయించుకుంటే.. చదివే చదువు, చేసే ఉద్యోగం, ఆడే ఆటలు, రాణించే కళలు.. దేంబట్టి అయినా ఎంపిక ఆదాయంలో చాలా సులభం ఉంటుంది. 'ఇది నాకు సరైనదేనా? నేను రాణించగలనా? నా శక్తి సామర్థ్యాలు సరిపోతాయా?' అని బేరేజీ వేసుకుంటే మీలోని 'మగధీరుడు'కి చక్కని వాయిస్ దొరికినట్లే. ఇంకేముంది.. 'విక్రమార్కు

గాని 'ఎస్ఎస్' ఈ డాక్యుమెంటరీకి అర్హుడే అని ప్రశంసిస్తున్నారు. మన తెలుగు ఖ్యాతిని బాడంటూ సినిమా ప్రయులు పొంగిపోతున్నారు. ఇక మన సెటిల్ టైలైజేషన్ మా జక్కన్న అంటూ మురిసిపోతున్నారు. ఇదంతా గమనించే నేటి తరానికి ఏమనిపిస్తుంది? 'ఎస్ హి డిసర్స్' మేం బాహుబలి చూశాంగా! దాని సీక్వెల్ కూడా తెలుసు.. ఇక ఆర్ఆర్ఆర్ అయితే.. అరుపులే! అని గలగలా చెప్పేస్తారు? అంతే వారికి తెలిసింది.. కానీ, నాడు ఈ మోడ్రన్ మాస్టర్.. ఒకప్పటి 'స్పాడెంట్ నెం.1'.. కళామత్తలి ఒడిలో ఎంతో క్రమశిక్షణతో సినిమాను చదువుకున్నాడు.. సినిమాలో కథల్ని, క్యారెక్టర్లను, 24 ఫ్రామ్లను ఓ శిల్పిలా చెక్కడం మొదలెట్టాడు.. ఇండస్ట్రీ చేత జక్కన్న అని పిలిపించుకున్నాడు.. ఈ తరానికి అర్థమయ్యేలా చెప్పాలంటే.. తన సక్సెస్ ఫార్ములాను తనే రాసుకున్నాడు.. ఆ విజయపాఠాలు నేటి తరానికి ఎంతో అవసరం!

నిశితం.. ఓ ప్రతం అనుకోవాలి
ఎంతో కష్టపడతారు. కానీ, దాంట్ల నిశితమైన పరిశీలన లేక పోతే నాణ్యత లోపిస్తుంది. రంగం ఏదైనా.. చేసే పనేదైనా.. చిన్నదైనా.. పెద్దదైనా.. నిశిత పరిశీలనను ఓ ప్రతంగా పరిగణించాలి. అది రాజమౌళి బలం. తీసిది చాలా చిన్నపాటి కావచ్చు.. ఆయన పరిశీలనతో పర్ఫెక్ట్ గా చెక్కతాడు. ఇదే విషయాన్ని జక్కన్నతో పనిచేసిన హీరోలు ఎన్నోసార్లు తమ ఇంటర్వ్యూలో పంచుకున్నారు. బాహుబలిలో శివుడు అడవిని గా, దొంగరామునిగా అంతింక భుజంపై, చేతిపై పచ్చబొట్టేస్తాడు. సగం పచ్చబొట్టిన అప్పుడు మనం గుర్తించం. ఆ తర్వాత 'పచ్చబొట్టేసిన పిల్లగాడా నీతో.. పాటలో రాజమౌళి దర్శకత్వ ప్రతిభ కనిపిస్తుంది. 'చేయి నీ చేతిలో చేరగా.. రెక్కపింపింది నా తొందర' పంతుల దగ్గర రెండు చేతులు జతకలిసినప్పుడు రెక్కలు విప్పినట్లు ప్రమతి ప్రత్యక్షమవుతుంది. మరో పరణంలో.. 'కోడే పాక్షిక కౌగిళ్లలో పురి విప్పింది నా తొందర' దగ్గర ఓ వివంది కనిపించి అచ్చెరు వొందేలా చేస్తుంది. ఆ పాట రాసింది అనంత శ్రీరామ్. దర్శకుడిగా ఆ పాటను ఎలా విలివింది ముందుగానే ఊహించుకోని.. అందుకు తగ్గట్టుగా స్ట్రైట్ సిద్ధం చేసుకోని.. రచయితతో తన ఊహలన్నీ రాయించుకున్నాడన్నమాట. రాజమౌళి నిశిత పరిశీలనకు ఇంతకన్నా నిదర్శనం ఏం కావాలి! అది పాతే కావచ్చు.. డైరెక్టర్ లోకే పెద్దగా ఉండకపోవచ్చు.. అయినా.. ఆయన చూపే చొరవ.. మిస్టర్ పర్ఫెక్ట్ నెస్ట్ చేసింది. మీలోనూ అంతే నిశిత పరిశీలన ఉంటే చేపట్టిన పనిలో అభివృద్ధి పెరుగుతుంది. మార్కెట్లో మీ వాల్యూ డబ్బులే కావాలి.

బ్రాండింగ్.. హుందాగా చేయాలి
'చేయాల్సినదంతా చేశాం.. అలసిపోయాం, ఇయాజు యాల దైవాధీనం' అనుకుంటే పొరబాటే. చేసిన పనిని ముందుండి మార్కెటింగ్ చేయాలి. రాజమౌళి సక్సెస్ ఫీల్డ్ లో ఇది ఒకటి. తన హీరోలకి డిటూగా సినిమా మార్కెటింగ్ గేలో ముందుంటాడు. ఢిల్లీలోని డి.ఎస్.ఎస్.లో తన సినిమా కంటింటి ప్రక్షుల్లో ఆసక్తిని రెకెక్టిస్తాడు. రిలీజ్ డేట్ ఎప్పుడొస్తుందా? అని ఫ్యాన్స్ ఓ చందంగా ఎదురు చూస్తారు. అంటే.. మీ బ్రాండ్ ను మీరే నేటి పోటీ ప్రపంచంలో ఎంచుకోవాలి. 'మేం తోపులం.. మేం ఏం చేసినా జనాలు ఎగబడతారు' అనుకుంటే మీరు 'మర్యాదరామన్న'లో హీరోలా గడపదాలోందుకు భయపడే కోపంలోకి పక్కా. రైఫ్ లో ఎలాంటి పరిస్థితులు ఎదురైనా 'ఈగ'లా పచ్చి అవకాశాలను గడ్డలా తన్నుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉండాలి. 'ఈగ'నే ఓ బ్రాండ్ లా మలిచే జక్కన్నలా రైఫ్ లో ముందుకు సాగాలి. సక్సెస్ ఆస్పాడినమ్మా.. మరో మైలురాయి వారోందుకు సిద్ధమయ్యాలి. అప్పుడే నేటి మోడ్రన్ లైఫ్ ను గెలిచే మాస్టర్ కాగలురు.

హీరోలకే హీరో!
యమహా నటుడు' ఎవరూ చెప్పని కథలు ఆయన చెప్పడానికి వచ్చాడు. సినిమాలు తీయడానికి పుట్టాడు. ఇంకో విషయం రాజమౌళి సినిమాలో హీరోలు హీరోలు కాదు.. దే ఆర్ వెబ్స్, అంత పవర్ ఫుల్. అలాగే, నాకు బాగా గుర్తుంది. 'స్పాడెంట్ నెంబర్ 1' మాటింగ్ అప్పుడు ఆయనకు ఓ యమహా బ్లైట్ ఉండేది. దాన్ని వేసుకుని హీరో చేసే సీన్స్ రాసుకోవడం గానికి చెప్పి.. అదే బ్లైట్ మీద మళ్లీ సెట్లకు వచ్చి హీరో చేసేవాడు. ఆయనకున్నది పిచ్చి అని చెప్పడానికి ఇంకే కంటే ఎక్కువే ఏం కావాలి? ఆయనో మంచి నటుడు కూడా!

కొత్త నటుడు పుట్టుకొస్తాడు
ఆయన చెప్పింది చేస్తే చాలు. మనలో మనకే ఓ కొత్త నటుడు కనిపిస్తాడు. ఆయన పర్ఫెక్ట్ చేసిన తర్వాత మనలో ఓ కొత్త నటుడు పుడతాడు. నటింపి చూపిస్తూ డైరెక్ట్ చేసే గొప్ప డైరెక్టర్ రాజమౌళి. ఆయన నిశిత పరిశీలన ఎంతంటే.. చియేటర్లో అన్ని మూలలనుంచి సినిమాను దిద్దే ప్రక్షుకుండ్.. అని చెప్పాడు.
• రామ్ చరణ్

భరతనాట్యం చేసుకున్న పుణ్యం ఆమె.. కూచిపూడి తరగతికి తాళం నేర్చిన నేర్పరి ఆమె.. ఉభయ జతులను తన పదగతులుగా చేసుకున్న తెలుగింటి సిరిసిరిమువ్వ యామిని కృష్ణమూర్తి. ఆవేశం, అనుభూతి కలగలిపి ప్రతిహృదిలో స్థానం సంపాదించిన నాట్యకళా సామ్రాజ్ఞి అస్రమించారు. నృత్యార్చనతో బతుకును తరింపజేసుకున్న పదమంజరికి జిందగీ అక్షర సుమాంజలి ఇది..

శివ పదమేగిన సిరిసిరిమువ్వ!

యామిని కృష్ణమూర్తి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం మదనపల్లిలో 1940లో జన్మించారు. తాత ఉర్దూ కవి పండితుడు. తండ్రి ఎం.కృష్ణమూర్తి సంస్కృత భాషా కోవిదుడు. నిండు పౌర్ణమి రోజున పుట్టినది 'యామిని పూర్ణచంద్ర' అని ఆమెకు పేరు పెట్టారు. భారతీయ సంస్కృతి అధికారంలోకి జారుకుంటున్న వేళ.. ఆమె నిజంగానే బీకర్ వేలుగురేఖలా ప్రసరించారు. అంబాడే వయసులోనే అందెలు అందుకున్న యామిని కృష్ణమూర్తి కీర్తి తర్వాతి కాలంలో అంబర ముడింది. అయిదేళ్ల వయసులోనే భరతనాట్య అభ్యసనం మొదలుపెట్టారు. చెన్నై నగరంలో భరతనాట్యానికి ప్రసిద్ధిగాంచిన 'కళాక్షేత్ర' లో అడుగుపెట్టారు. అక్కడ ప్రఖ్యాత వర్తకి రుక్మిణి దేవి అందుడేల్ శిష్యురాలిలో (తొలి) అడుగుపెట్టారు. ఆ తర్వాత.. భరతనాట్య శిక్షణలో ప్రసిద్ధులైన కాంచీపురం ఎల్లప్పు పిళ్ళై, తంజావూరు కిట్టప్ప పిళ్ళై, దంపాళునిలో గౌరం లో భరతనాట్యంలో ముద్రలు అభ్యసించారు. అనంతరం ఆంధ్రం చేసి అబ్బురపరిచారు. చెన్నై వేదికపై 1957లో తొలి ప్రదర్శనతో కళాభిమానుల హృదయాల్ని దోచిన ఆమె, భరతనాట్యంలో తన గోపాలకృష్ణ శిష్యురాలిలో కాంచీపూడి కుమారి తోలిగా మోగిన ఆమె పదమంజరి అపై దేశేశాల్లో లాస్య విన్యాసాన్ని ప్రదర్శించి క్రొత్త నృత్య వైభవాన్ని చాటారు.

సరిలేరు తనకెవ్వరూ..
కళాభిమానుల్ని కట్టడమే అదృతమైన ప్రదర్శన యామిని సాంకం. రాగ, తాలాలతో పోటీపడతూ అదృతమైన భంగిమలు, ఆశ్చర్యపరిచే భావప్రదర్శనలతో ఆమె నృత్య ప్రదర్శన సాగిపోయేది. భరతనాట్య కళాకారిణిగా ప్రస్తానం మొదలుపెట్టి.. కూచిపూడిలోనూ లబ్ధిప్రతిష్ఠాలాగా ఎదిగారు. నాలుగు దశాబ్దాలపాటు భారతీయ నాట్యకళను యామిని శాసించారు. ఆమె అభినయ వేదానికి ముగ్ధులైన అప్పటి ఉప రాష్ట్రపతి సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ యామిని 'భామ వేణి' అని బిరుదును ప్రధానంగా పేర్కొన్నారు. ఆమె ప్రదర్శించిన 'గాంధీయన్ ఆర్డర్ ఆఫ్ బ్రిట్' నృత్య రూపకం ఎంతో ప్రసిద్ధిగాంచింది. రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్, సుబ్రహ్మణ్య భారతీ రచనల ఆధారంగా భావించేవారు. ఆమె ప్రదర్శించేవారు. భారతీయ నృత్యాలు, సంగీత కళలో యామిని కృష్ణమూర్తి బహుముఖ ప్రజ్ఞను తెలుపుతూ భారతదర్శన 13 భాగాల సీరియల్ ని రూపొందించింది.

అందెలనవ్వడి ఆగమ
నృత్యం కోసం యామిని తన జీవితాన్ని దాదాపుగా.. కళామత్తలి సేవకోసం వివాహానికి దూరంగా ఉండిపోయారు. ఔత్సాహిక కళాకారుల్ని తీర్చిదిద్దేందుకు 1990లో ఢిల్లీలో 'యామిని సూర్య ఆఫ్ డ్యాన్స్' సంస్థను నెలకొల్పారు. శిష్యుణ్ణు తన కుటుంబంగా భావించేవారు. 1977లో సంగీత నాటక అకాడమీ అవార్డు ప్రధానం చేసింది. 2001లో పద్మశ్రీ పురస్కారం, 2016లో పద్మవిభూషణ్ అవార్డుతో సత్కరించింది. తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ఆస్థాన నర్తకిని శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి సర్పిడిలో నృత్య నీరాజనం ఇవ్వడాల్సి వేరదేసి, ఆదరించి, ఉన్నతమైన కళాధాతులుగా మలిచారు. నృత్యకళలో ఆమె ప్రతిభను గుర్తించిన భారత ప్రభుత్వం 1988లో పద్మశ్రీ అవార్డుతో గౌరవించింది. 1977లో సంగీత నాటక అకాడమీ అవార్డు ప్రధానం చేసింది. 2001లో పద్మశ్రీ పురస్కారం, 2016లో పద్మవిభూషణ్ అవార్డుతో సత్కరించింది.

నాకు వెన్నుదన్ను మా నాన్న.. ఆయన ప్రాత్యాహారంతోనే నేను ఉభయ నాట్యకళల్లోనూ నిలదొక్కో గలిగాను.. ఆడపిల్లకు పెండ్లి చేయకుండా.. డ్యాన్సుంటూ దేశాలు తిప్పాను.. అని ఎందరో ఆయన్ను అపహేళన చేసేవారు. నాన్న వాల మాటల్ని అన్నలు పట్టించుకునేవారు కాదు! నిష్పాతలైన గురువుల దగ్గర శిక్షణ ఇప్పించి.. నన్ను గొప్పగా తీర్చిదిద్దారు.
యామిని కృష్ణమూర్తి తన ఆత్మకథ 'పి ప్యాపిస్ నేర్ డ్యాన్స్' పుస్తకంలో సంగీత, నృత్య రీతుల అభ్యసన అనుభవాల్ని టిటిలో వివరించారు. తన అడుగుల్ని అనుసరిస్తూ ఆడిన శిష్యులలో తన వారసత్వాన్ని అందుకుని భారతీయ నృత్యరీతుల వైభవాన్ని నిలువజేస్తానని ఆమె ప్రగాఢ విశ్వాసం. ఎన్నో వేదకల్పన సర్పించిన ఆమె పాపాలు భౌతికంగా అప్పుడు ఆగిపోవచ్చు. కానీ, ఆమె అందెల రచన మాత్రం.. నాట్యం ఉన్నంత కాలం దశదిశలా మార్చేగతుకానే ఉంటుంది.